

ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΦΟΡΤΙΩΝ ΜΕΣΑ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

Μεθοδολογία ασκήσεων

1. Ηλεκτρική δυναμική ενέργεια συστήματος φορτίων

Στις ασκήσεις αυτού του είδους, δίνεται ένας αριθμός ηλεκτρικών φορτίων στις κορυφές ενός γεωμετρικού σχήματος (συνήθως τριγώνου ή τετραγώνου) και ζητείται η ηλεκτρική δυναμική ενέργεια του συστήματος των φορτίων

A' ΤΡΟΠΟΣ

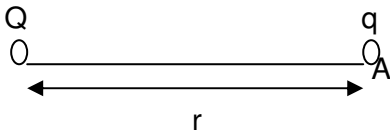
Υπολογίζουμε τις δυναμικές ενέργειες των φορτίων ανά δύο και τις προσθέτουμε.

Θυμίζουμε ότι η Δυναμική Ενέργεια συστήματος φορτίων Q, q που απέχουν απόσταση r μεταξύ τους, είναι $U = \frac{kQq}{r}$

B' ΤΡΟΠΟΣ

«Διαλύουμε» το σύστημα των φορτίων στέλνοντάς τα ένα – ένα στο άπειρο και υπολογίζοντας το συνολικό έργο των δυνάμεων του ηλεκτρικού πεδίου για τη μετάβαση των φορτίων στο άπειρο.

Θυμίζουμε:

Έργο δύναμης πεδίου για μετάβαση του φορτίου q από το A στο άπειρο (∞)

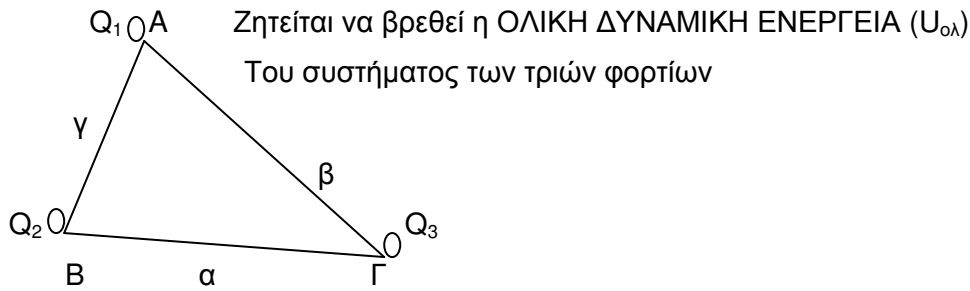
$$W_{\text{Fηλ}}(A \rightarrow \infty) = q(V_A - V_{\infty})$$

$$\text{Αλλά } V_A = \frac{kQ}{r} \text{ και } V_{\infty} = 0$$

$$\text{Άρα } W_{\text{Fηλ}}(A \rightarrow \infty) = qV_A = \frac{kQq}{r} = U_A \text{ (Δυναμική ενέργεια φορτίου } q \text{ στη θέση } A)$$

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι το έργο της δύναμης του ηλεκτρικού πεδίου κατά τη μετάβαση των φορτίων από τις θέσεις τους στο άπειρο, ισούται με τη **δυναμική ενέργεια του συστήματος των φορτίων**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Α' ΤΡΟΠΟΣ

Υπολογίζω τη δυναμική ενέργεια κάθε ζεύγους φορτίων χωριστά

A) Φορτία Q_1, Q_2 : $U_{12} = \frac{kQ_1Q_2}{\gamma}$ B) Φορτία Q_1, Q_3 : $U_{13} = \frac{kQ_1Q_3}{\beta}$

Γ) Φορτία Q_2, Q_3 : $U_{23} = \frac{kQ_2Q_3}{a}$

Προσοχή! Κάθε ζεύγος φορτίων, το παίρνουμε *μόνο μία φορά*

$$U_{ολ} = U_{12} + U_{13} + U_{23} = \frac{kQ_1Q_2}{\gamma} + \frac{kQ_1Q_3}{\beta} + \frac{kQ_2Q_3}{a}$$

Β' ΤΡΟΠΟΣ

Μεταφέρω διαδοχικά τα φορτία από τις θέσεις τους στο άπειρο

A) Φορτίο Q_1 : Έργο δύναμης πεδίου για τη μεταφορά του από το A στο άπειρο : W_1

$$W_1 = Q_1(V_A - V_{\infty}) \quad (1)$$

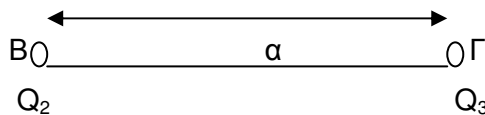
Το σημείο A, βρίσκεται μέσα σε δύο ηλεκτρικά πεδία των φορτίων Q_2, Q_3

Αυτό σημαίνει ότι το δυναμικό του (V_A) θα είναι το άθροισμα των δύο δυναμικών V_{A2} και V_{A3} που οφείλονται στα Q_2, Q_3 .

$$V_A = V_{A2} + V_{A3} = \frac{k Q_2}{\gamma} + \frac{k Q_3}{\beta} \quad (2)$$

Αντικαθιστούμε την (2) στην (1) και βρίσκουμε το W_1

B) Φορτίο Q_2 : Τώρα έχουν μείνει τα Q_2, Q_3 .

Έργο δύναμης πεδίου για τη μεταφορά του Q_2 από το A στο άπειρο : W_2

$$W_2 = Q_2(V_B - V_{\infty}) \quad (3)$$

$$V_B = \frac{k Q_3}{a} \quad (4)$$

Αντικαθιστούμε την (4) στην (3) και βρίσκουμε το W_2

$W_{ολ} = W_1 + W_2 =$ ολική δυναμική ενέργεια του συστήματος των τριών φορτίων

(Το Q_3 δε χρειάζεται να μεταφερθεί, είναι ήδη σε άπειρη απόσταση από τα άλλα δύο)